Posudek vedoucích diplomové práce
Student Demian Kovalov
ateliér Nová média II

diplomová práce: Material Interface Objekt
vedoucí: Mgr. et MgA. Darina Alster, Ph.D. a MgA. Kateřina Olivová, Ph.D.
oponentka: Markéta Stará

Demian Kovalov do našeho ateliéru nastoupil jako divoký a stále se hledající Xerox. Vycházel ze streetartu a trashové až komiksové estetiky, rapoval, budoval multimediální díla, zkoumal virtuální realitu a v pozdějších letech začal také kreslit a malovat.
Do jeho přirozeného vývoje vstoupil napřed covid, ale mnohem zásadněji válka, která si na roky uzurpovala všechnu pozornost, nebylo možné se dívat nikam jinam.
Cestou ven z této bezvýchodnosti se stala spolupráce a přátelství.

Demian již druhým rokem kontinuálně vytváří projekty ve spolupráci s Nikitou Kutimským, studujícím ateliéru Intermédia 3.
Jejich umělecký dialog započal již v době covidu, kdy spolu mapovali a rozžívali opuštěnou budovu a podávali o svých aktivitách zprávu pomocí virtuálního scanu vystaveného na klauzurách v roce 2021. Pomocí rituálů překonávali strach z covidové izolace. Společně nacházeli cestu k tajemství, které člověk pocítí, když komunikuje se skrytými silami dávno zapomenutých míst.
V pozdější spolupráci přetavili tento esoterický aspekt v zájem o magický realismus, zejména tvorbu Gabriela Garcíii Marquese, v jehož románech se čas stává nikoliv pozadím děje, ale hlavním aktérem příběhu. Další literární zdroje, které jsou z jejich práce patrné a ke kterým se hlásí se svými materiálovo-filozofickými úvahami, jsou například teoretik Mark Fischer, filozof Timothy Morton, esejista Jorge Luis Borges a další myslitelé a filozofické směry současnosti.

Pojem *magický materialismus* vyvinuli jako jeden z nástrojů jazyka, kterými lze pojmenovávat a porozumět jejich práci. Jedná se o filozofické uvažování pomocí zacházení s hmotou, materiálem. Hmota dle jejich vlastních slov není mrtvá substance čekající na tvar, ale aktivní, nepředvídatelná síla s vlastní pamětí, která se odhaluje a spotřebovává i rozvíjí postupem času veškeré možné významy.
Demian s Nikitou proto tvoří zásadně z nalezených věcí. Objekty a obrazy sestavené z předmětů, které již jednou hodnotu měly a ztratily ji, ji mohou skrze recyklaci znovu získat. Připomínají post-internetový cargo kult: rituální artefakty složené z trosek bez návodu k použití.

Demianova a Nikitova vzájemnost jsou reakcí na krizi dnešní doby. Oba pocházejí ze země, kde již čtvrtým rokem zuří válka. Spolupráce dvou uměleckých osobností, jejich neustálý tvůrčí i intelektuální dialog vytvářejí sílu společenství, kde jednotlivci společně překonávají utrpení světa a také přicházejí na způsoby, jak získat nadhled nad situací. Ať už pomocí magie, filosofie, eskapismu, humoru, AI nebo imaginace. Jejich tvorba je odpovědí na nátlak, který pociťují a nutností přežít.

Jejich práce je kritická a ironická směrem k vnějšímu světu, k instituci i k nim samotným. Reagují na bezútěšnou pozici umělců a umělkyň v době válek, prohlubujících se sociálních nerovností a celospolečenské krize.

Proud inspirace a komunikace je jim obranou před skepsí. Zajímá je intuitivní dialog s nalezeným materiálem, stopy funkčnosti a použití, které obsahuje bez dalšího zásahu, teprve potom k němu přistupují a nechají rozvíjet jako součást jejich díla.

Jejich dialog generuje hlubokou, citlivou, autentickou výpověď. Tvorba je pro ně určitým polem sdílení, kde se setkávají a provokují vůli něco dělat.

Diplomovou práci vystavují v efemérním prostoru, kde roky bývala neměnná, důležitá součást instituce AVU, její aula. Trochu prazvláštně v devadesátkách rekonstruovaná místnost, která právě touto instalací vstoupila do procesu přestavby, transformace prostoru. Jejich zásahy do povrchu i hloubek auly vytváří komplexní, dynamický myšlenkový a hmotný dekonstruovaný prostor, kde se pojí různé paměťové vrstvy s novými průchody, uměleckými díly, zapomenutými objekty a vizemi možných budoucností. Jisté je, že prostor auly se už nikdy nevrátí do původní podoby.
Je už po apokalypse AVU? Která podoba je ta původní? Existovala AVU vůbec?

Máme velkou radost z toho, jak masivní projekt Demian s Nikitou nakonec dokázali realizovat a považujeme ho za velmi komplexní a zdařilý, doporučujeme k obhajobě a hodnotíme stupněm 1.

Otázky k rozpravě:
Ovlivňuje vaše tvorba chod vašich životů a společnosti?

V čem je pro Vás důležitá spolupráce?

Jaký je ideální prostor pro vaše díla?

MgA. et Mgr. Darina Alster, Ph.D., MgA. Kateřina Olivová Ph.D.